

Hankinnoilla työllistämisen ABC

Webinaari 4.9.2019

Ohjeita webinaariin

- Pidä oma mikrofoni suljettuna lopun keskustelu-osioon saakka
- Voit esittää kysymyksiä vasemmasta laidasta löytyvän viesti-ikkunan kautta
- Voit myös vastata muiden esittämiin kysymyksiin – keskustelu on tervetullutta!

Kouluttajina tänään

- Taneli Varis, asiantuntija, KEINO / Motiva
  - taneli.varis@motiva.fi
- Anette Hagström, projektisuunnittelija, Vantaan kaupunki
  - anette.hagstrom@vantaa.fi
- Leena Linnamäki, suunnittelija, Helsingin kaupunki
  - leena.linnamaki@hel.fi

Ohjelma

9.45 Linjat aukeavat

10.00 Miksi käyttää hankintoja työllistämiseen?

10.15 Miten työllistää hankinnoilla?

10.45 Kysymyksiä ja keskustelua

11.00 Webinaari päättyy

Miksi käyttää hankintoja työllistämiseen?

KEINO

KESTÄVIEN JA INNOVATIIVISTEN
JULKISTEN HANKINTOJEN
VERKOSTOMAINEN OSAAMISKESKUS

4.9.2019

5

»» hankintakeino.fi

TYÖTTÖMYYS SUOMESSA

- TE-toimistoissa oli heinäkuun 2019 lopussa yhteensä 268 900 työtöntä työnhakijaa.
- Työllisyys on viime vuosina kehittynyt suotuisaan suuntaan ja työnhakijoita oli 15 100 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.
- Hyvästä työllisyyskehityksestä huolimatta, on jäljellä olevista työttömistä työnhakijoista merkittävä osa heikossa työmarkkina-asemassa olevia kuten osatyökykyisiä, pitkittyneestä työttömyydestä kärsiviä tai heikosti kielitaitoisia.
- Pitkäaikaistyöttömiä eli yhdenjaksoisesti vähintään vuoden työttömänä työnhakijana olleita oli 65 100. Yli kaksi vuotta yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli 31 000
- Osatyökykyisiä on työttömänä lähes 32 000.
- Työttömyys maksaa julkiselle taloudelle karkeasti arvioituna noin 6 miljardia euroa vuodessa.

JULKISILLA HANKINNOILLA VOIDAAN LUODA TYÖTÄ JOPA 54 000 TYÖTTÖMÄLLE

- Julkisten hankintojen vuotuinen kokonaisarvo on Suomessa yli 35 miljardia euroa, josta yli 27 miljardia euroa käytetään palvelu- ja rakennusurakkahankintoihin.
- Jos jokaista hankintaan käytettyä 500 000 euroa kohden olisi asetettu työllistämisehto, sillä olisi voitu luoda työtä noin 54 000 työttömälle työnhakijalle.
- Hankinnoilla työllistämisen vaikuttavuus on usein parempi kuin suoraan kuntaan työllistettäessä, sillä työtön siirtyy avoimille työmarkkinoille.
- Yrityksille hankinnoilla työllistämisen malli voi toimia rekrytointikanavana sekä keinona toteuttaa yhteiskuntavastuuta.

KUNTA VOI SÄÄSTÄÄ HYÖDYNTÄMÄLLÄ TYÖLLISYYSSEHTOJA

Kaupunki tai kunta voi säästää työllistämisehtoja käyttämällä – Työttömyyden kustannukset pienenevät ja samalla verotulot sekä ostovoima kasvavat.

- Vantaan kaupunki tilasi tutkija Mikko Kesältä selvityksen eri työllistämispalveluiden vaikuttavuudesta. (n=17, 2018)
- Arvio positiivisista kuntataloudellisista vaikutuksista verotuloihin, työmarkkinatuen kuntaosuuden vähenemään, toimeentulotuen vähenemään ja sosiaali- ja terveystenonien säästöihin:
  - Hankinnoilla työllistämällä 8 621 euroa/hlö
  - Palkkatukityöllistämässä 4 772 euroa/hlö
  - Kolmannen sektorin kuntouttavassa työtoiminnassa 3 934 euroa/hlö
- Hankinnoissa käytetyt työllistämisehdot eivät pääsääntöisesti nosta hankintahintoja (esim. Kesä 2017, lue selvitys [täältä >>](#))
- Tietoa aiheesta kootusti [täällä >>](#)

HANKINNOILLA TYÖLLISTÄMINEN ON LAAJASTI HYVÄKSYTTY TOIMINTATAPA

- SIEPP-hanke teetti Taloustutkimuksella kyselyn helsinkiläisille (n=500, 2018)

"Tuleeko Helsingin kaupungin velvoittaa sille tavara- ja palveluhankintoja tuottavia yrityksiä palkkaamaan vaikeasti työllistyviä ihmisiä?"

4/5 vastanneista kannattaa sitä, että Helsingin kaupunki velvoittaa hankintoja toteuttavia yrityksiä palkkaamaan vaikeasti työllistyviä.

4/5 ajattelee, että työllistäminen on kaupungille ja yrityksille hyvä tapa kantaa yhteiskuntavastuuta. Kaupungin tulee vastanneiden mielestä edellyttää yrityksiltä vastuullisuutta.

9/10 vastanneesta pitää tärkeänä tai erittäin tärkeänä sitä, että yritykset sitoutuvat myös käytännössä työllisyyden edistämiseen.

Tutustu kyselyn yhteenvetoon [täällä >>](#)

Miten työllistää hankinnoilla?

KEINO

KESTÄVIEN JA INNOVATIIVISTEN
JULKISTEN HANKINTOJEN
VERKOSTOMAINEN OSAAMISKESKUS

4.9.2019

10

»» hankintakeino.fi

TYÖLLISTÄMISEHTO JULKISISSA HANKINNOISSA

Työllistämisehdolla tarkoitetaan julkisissa hankinnoissa tarjouspyyntöön ja hankintasopimukseen sisällytettyä erityisehtoa, joka velvoittaa sopimusosapuolia työllistämään vaikeassa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä, esimerkiksi osatyökykyisiä tai työuraansa vasta aloittelevia nuoria.

NÄITÄ OVAT ESIMERKIKSI:

- pitkäaikaistyöttömät
- osatyökykyiset
- maahanmuuttajat
- nuoret.

EHTOA VOI HYÖDYNTÄÄ ESIMERKIKSI:

- palkkasuhteeseen työllistämiseen
- oppisopimustyöllistämiseen
- työkokeiluun
- työssäoppimiseen tai työharjoitteluun.

ERITYISEHTOJEN KÄYTTÄMINEN

Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016)

- Kansallinen hankintalaki kannustaa ja mahdollistaa sosiaalisten näkökohtien huomioon ottamisen julkisissa hankinnoissa.
- Lain 98 §:n mukaisesti hankintayksiköllä on mahdollisuus asettaa hankintasopimuksen toteuttamiselle erityisehtoja edellyttäen, että ehdot liittyvät hankinnan kohteeseen 94 §:ssä tarkoitetulla tavalla.
- Ehdot voivat liittyä hankinnan taloudellisiin tai sosiaalisiin taikka innovaatio-, ympäristö- ja työllisyysnäkökohtiin. Hankintasopimuksen erityisehdoista on ilmoitettava hankintailmoituksessa, neuvottelukutsussa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa.
- Ajantasainen tieto lainsäädännöstä löytyy TEM:in verkkopalvelusta ([linkki](#)) ja Finlex-verkkopalvelusta ([linkki](#))

MITEN HANKINNOILLA TYÖLLISTÄMISTÄ ON HYÖDYNNETTY?

- Kunnille jo vuonna 2015 tehdyn [kyselyn](#) mukaan työllistämisehtoa on käytetty heikossa työmarkkina-asemassa olevien palkkaamiseen viiden edellisen vuoden aikana 21 kunnassa.
- Työllistämisehtoa on myös pilotoitu erityisesti Helsingin, Vantaan, Espoon ja Oulun kaupunkien hankinnoissa vuodesta 2015 lähtien THL:n ja kaupunkien ESR-rahoitteisissa hankkeissa: HANDU 2015-2017 ([lue lisää tästä](#)) ja SIEPP 2017-2020 ([lue lisää tästä](#)). Pilotointia tehty yli 50 hankinnassa.
- [Selvitysten](#) mukaan työllistämisehtoja ja sosiaalisesti vastuullisia hankintoja tulisi hyödyntää järjestelmällisemmin. Niiden avulla voidaan luoda työmahdollisuuksia mm. osatyökykyisille ja pitkäaikaistyöttömille.
- Hankinnoilla työllistämisen kehittämiseen panostetaan mm. valtakunnallisen Työkykyohjelman kautta.

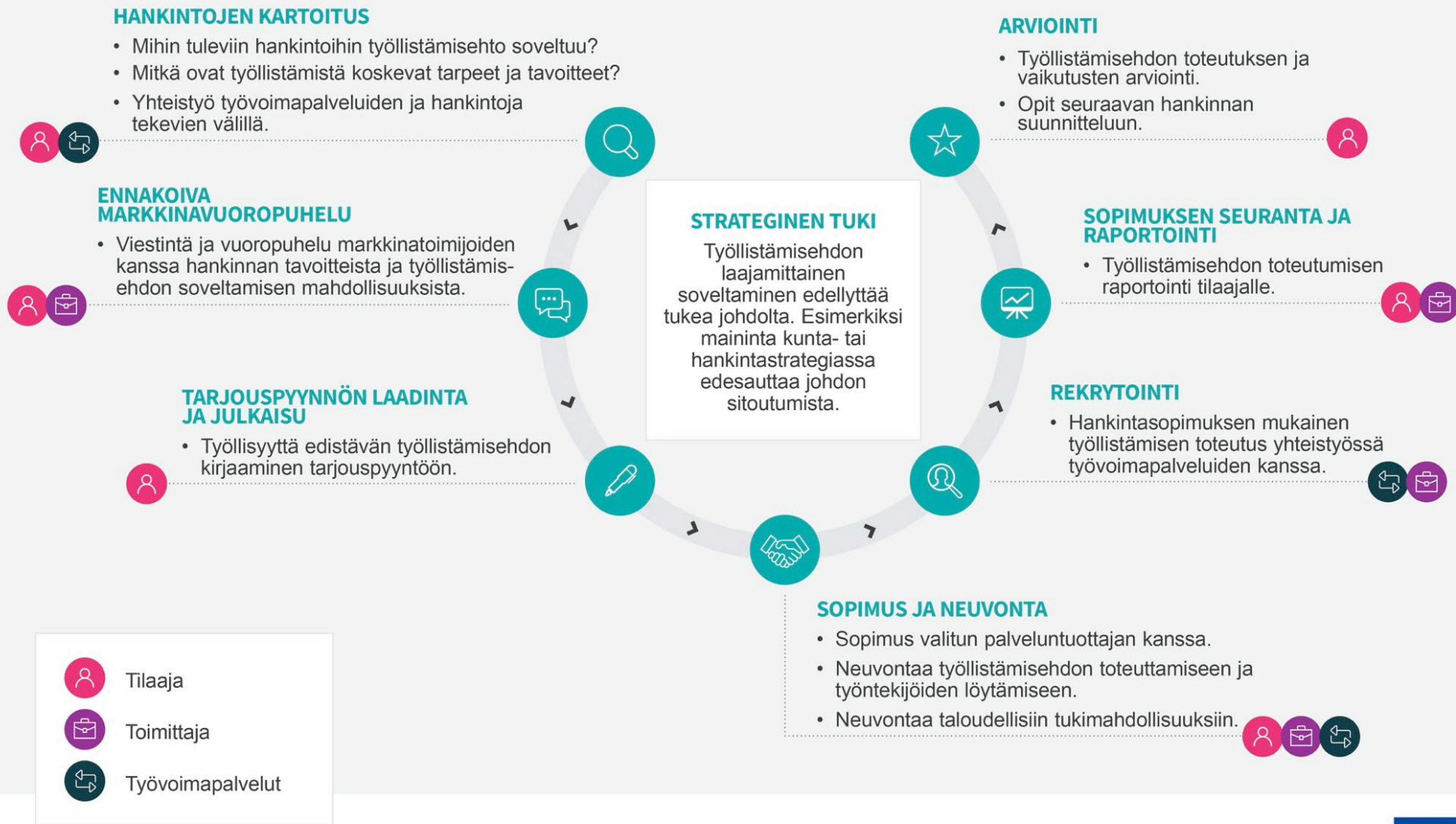
MIHIN HANKINTOIHIN TYÖLLISTÄMISEHTO SOVELTUU?

SEURAAVAT ASIAT KANNATTAA OTTAA HUOMIOON, KUN TYÖLLISTÄMISEHDON SOVELTUVUUTTA MIETITÄÄN:

- Mikä on hankinnan arvo?
- Mikä on hankinnan kesto?
- Mitä työtehtäviä voisi sisältää ja mikä on kohderyhmä/halutaanko kohdentaa?
- Miltä näyttää alueellinen työmarkkinatilanne?

Toimittajille on hyvä jättää pelivaraa sille, miten työllistämistä voidaan toteuttaa ja vastuuttaa heitä toteutukseen. Markkinavuoropuhelua hyödyntämällä löydetään sopivat kohteet ehdon hyödyntämiseen.

HANKINNOILLA TYÖLLISTÄMISEN TOIMINTAMALLI

Kysymyksiä ja keskustelua

Lisätietoa ja osallistumismahdollisuuksia

Hanki ja työllistä -itseopiskelumateriaali julkaistu

- Materiaali tuotettu alun perin Hankinnoista Duunia! –hankkeessa
- Sisältää mm. toimintamallin, UKK-osuuden ja esimerkkejä
- Päivitetty kesällä 2019
- Sisältöä voidaan päivittää jatkossakin – ilmianna hyvä esimerkki!

<https://www.hankintakeino.fi/sites/default/files/media/file/Hanki%20ja%20ty%C3%B6llist%C3%A4%20verkkokoulutus%20Syyskuu2019.pdf>

Hankinnoilla työllistämisen kehittäjäryhmä

<https://www.hankintakeino.fi/fi/hankinnoilla-tyollistamisen-kehittajaryhma>

Ryhmä, joka muodostuu yhteisten hankintatarpeiden ympärille.

- Työkalut ja toimintamallit
- Yhteiset markkinavuoropuhelut
- Selvitykset

Yhteistyössä myös tutkimusorganisaatioiden ja elinkeinoelämän kanssa.

Keskeinen osa kehittäjäryhmätoimintaa on hankinta-asiantuntijoiden ja -yksiköiden välisen yhteistyön ja vertaistuen lisääminen.

KEINO on fasilitoi ryhmää ja tarjoaa asiantuntijatukea työn eteenpäin viemiseen.

Muuta ajankohtaista

- Osatyökykyisten reitit työllisyyteen - etuudet, palvelut, tukitoimet –selvitys: [Linkki](#)
- Hallitusohjelmassa tavoitteena aiempaa vahvempi ympäristö- ja sosiaalisten näkökohtien huomioiminen
- Työkykyohjelma tavoittelee muutaman tuhannen hengen vaikuttavuutta työllisyyteen. (mm. yhteiskunnallisten yritysten roolin kasvattaminen sekä julkisten hankintojen hyödyntäminen)
- *Hankinnoilla työtä ja vaikuttavuutta* –podcast: [Linkki](#)

Kiitos osallistumisesta!

KEINO

KESTÄVIEN JA INNOVATIIVISTEN
JULKISTEN HANKINTOJEN
VERKOSTOMAINEN OSAAMISKESKUS